

prima instanță: L. Gafton

dosarul nr. 2ra-601/15

instanța de apel: V. Pruteanu, A. Minciuna, I. Cimpoi

ÎNCHEIERE

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Melinti

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolie Melinti împotriva Auricăi Melinti cu privire la stabilirea modului de folosință a spațiului locativ

împotriva deciziei Curții de Apel din 12 noiembrie 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Anatolie Melinti, casată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial pretenția lui Anatolie Melinti cu privire la stabilirea modului de folosință a apartamentului nr. 36 situat pe str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, atribuită în folosință lui Anatolie Melinte odaia nr. 5 cu suprafața de 15,2 m. p. și balconul cu suprafața de 2,5 m. p., cu ieșire la balcon din apartamentul nr. 36 de pe str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, atribuită în folosință Auricăi Melinti și celor trei copii minori Anatolie Melinti, anul nașterii 05 decembrie 1997, Tatiana Melinti, anul nașterii 09 noiembrie 1998 și Veronica Melinti, anul nașterii 23 august 2000, odaia nr. 1 cu suprafața de 12,8 m. p., odaia nr. 4 cu ieșire la balcon cu suprafața de 11,7 m. p., balconul cu suprafața de 2,5 m. p., odaia nr. 8 cu suprafața de 18,6 m.p., odaia nr. 6 – dulap - depozit cu suprafața de 1,2 m. p., în folosință comună lui Anatolie Melinti și Auricăi Melinti și trei copii minori a fost lăsată odaia nr. 7 - bucătăria cu suprafața de 9,7 m. p. cu balconul cu suprafața de 2,6 m.p. cu ieșire la balcon, odaia nr. 9 - coridorul cu suprafața de m.p., odaia nr. 2 - baia cu suprafața de 2,9 m. p., odaia nr. 3 - veceu cu fața de 1,1 m. p., în rest pretenția dată fiind respinsă ca neîntemeiată, în rest, menținută hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 decembrie 2013

constată:

La 14 decembrie 2011, Anatolie Melinte a depus cerere de chemare în judecată împotriva Auricăi Melinti cu privire la stabilirea modului de folosință a spațiului locativ.

În motivarea acțiunii a invocat că s-a aflat în relații de căsătorie cu pârâta din anul 1996 până în 2008, locuind împreună în căminul din strada Salcânilor, 22/5, odaia 54, procurat de ei în anul 1997, la care a construit încăperi auxiliare cu suprafața de 24 metri pătrați de subsol. La zi, costul total al căminului cu încăperi auxiliare constituie 250000 lei, la prețul de piață.

Susține că pârâta l-a privat de dreptul de a locui în odaia din cămin, ducându-i lucrurile personale la un vecin.

Afirmă că lucrând la Calea Ferată din Moldova, locuind în cămin, cu trei copii, CFM i-a fost oferit un apartament cu patru odăi locative pentru întreaga familie, cu 51 % de finisare, lucrările de finisare urmând a le efectua din cont propriu. Astfel, luând cu împrumut suma de 150000 lei a continuat lucrările de finisare a spațiilor auxiliare a clădirii, inclusiv și a apartamentului dat. Prin urmare, urmează a fi partajată între el și pârâtă suma de 400000 lei care este formată și din costul odăii în cămin.

Menționează că Aurica Melinti, odată cu instalarea în apartament a început să-i creeze conflicte, șantaj, provocări, refuzând neîntemeiat să privatizeze apartamentul.

Invocă că prin refuzul neîntemeiat de a participa la privatizarea apartamentului, pârâta îi îngrădește realizarea dreptului la proprietate (art. art. 9, 46 și 127 din Constituție), îl împiedică să încheie un contract de ipotecă de lungă durată etc., dânsa până în prezent nu participă la achitarea serviciilor comunale, intenționat creează obstacole artificiale pentru ca să crească fabulos procentele pe contractele de împrumut.

Mai indică că pârâta îi creează obstacole în finisarea reparației apartamentului, îl privează de dreptul de a se folosi de apartamentul dat, de energia electrică, de gaze, canalizare.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 284-302 Cod civil, 166-170 alin. (4), 171 alin. (2) CPC, capitolul 5 din Codul familiei.

Solicită de a recunoaște neîntemeiat refuzul Auricăi Melinte la privatizarea apartamentului nr. 36 situat pe str. Plaiului nr. 7, mun. Chișinău, de a numi și efectua o expertiză tehnică în construcție pentru determinarea variantelor posibile pentru stabilirea modului de utilizare a spațiului locativ, a costurilor distrugerilor produse de pârâtă, de a partaja averea în devălmășie și împrumuturile bănești în sumă totală de 400000 lei, cheltuielile în interesele familiei, încasarea de la pârât a ½ cotă din suma totală de 400000 lei, adică a câte 200000 lei, precum și de a-l scuti de la plata taxei de stat.

Ulterior, Anatolie Melinti a depus o cerere de concretizare a cerințelor prin care a solicitat admiterea acțiunii cu precizările ulterioare, recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie asupra imobilului din str. Salcânilor 22/5 ap. 54, înstrăinat de către Aurica Melinti, stabilirea de către Centrul Național de Expertiză Judiciară a costului imobilului de pe str. Salcânilor 22/5 ap. 54 cu suprafața de 17,9 m. p. și a cotei - părți repartizate din spațiile cu destinație comună (a subsolului) cu suprafața de 24 m. p., partajarea a câte 1/2 cotă parte din imobilul sus menționat,

distribuirea prețului proporțional cotei-părți de la Aurica Melinti, reieșind din faptul că imobilul dat a fost înstrăinat de către ea îndată după divorț fără înștiințare, împărțirea bunurilor proprietate comună în devălmășie acumulate în timpul căsătoriei în părți egale, inclusiv și a cheltuielilor mijloacelor bănești folosite pentru restabilirea sănătății în perioada anilor 2006-2007, împărțirea datoriilor comune contractate și investite în apartamentul 36 din str. Plaiului, 7 în interesul familiei, restituirea a 1/2 din sumele achitate de el pentru serviciile comunale, deservirea blocului, energia electrică, gazului natural, încasarea de la Aurica Melinti a cheltuielilor suportate în urma deteriorărilor efectuate evaluate de către CNEJ, inclusiv și a bunurilor sustrate de către aceasta, încasarea de la pârâtă a cheltuielilor de judecată, a despăgubirilor morale în sumă de 10000 euro după cursul băncii naționale RM, stabilirea modului de folosință a apartamentului 36 din str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, după cum urmează: pentru sine - Odaia 1 (12,8 m.p.); odaia 5 (15,2m.p.) cu ieșirea la balcon 5.0 (2,5 m.p.) și balcon bucătărie 5.1 (2,6 m.p.), total 33.1 m.p., Aurica Melinti – odaia 4 (11, 7 m.p.) cu ieșire la balcon (2,5 m.p.), odaia 8 (18,6 m.p.), total 32,8 m.p., încăperile cu destinație comună – bucătăria, coridorul, baia, veceu, dulap (depozit), total – 26,3 m.p.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica din 30 decembrie 2013, a fost respinsă acțiunea lui Anatolie Melinti.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014, a fost admis apelul declarat de Anatolie Melinti, casată hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial pretenția lui Anatolie Melinti cu privire la stabilirea modului de folosință a apartamentului nr. 36 situat pe str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, atribuită în folosință lui Anatolie Melinte odaia nr. 5 cu suprafața de 15,2 m. p. și balconul cu suprafața de 2,5 m. p., cu ieșire la balcon din apartamentul nr. 36 de pe str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, atribuită în folosință Auricăi Melinti și celor trei copii minori Anatolie Melinti, anul nașterii 05 decembrie 1997, Tatiana Melinti, anul nașterii 09 noiembrie 1998 și Veronica Melinti, anul nașterii 23 august 2000, odaia nr. 1 cu suprafața de 12,8 m. p., odaia nr. 4 cu ieșire la balcon cu suprafața de 11,7 m.p., balconul cu suprafața de 2,5 m. p., odaia nr. 8 cu suprafața de 18,6 m. p., odaia nr. 6 – dulap - depozit cu suprafața de 1,2 m. p., în folosință comună lui Anatolie Melinti și Auricăi Melinti și trei copii minori - odaia nr. 7 - bucătăria cu suprafața de 9,7 m. p. cu balconul cu suprafața de 2,6 m. p. cu ieșire la balcon, odaia nr. 9 - coridorul cu suprafața de m.p., odaia nr. 2 - baia cu suprafața de 2,9 m. p., odaia nr. 3 - veceu cu fața de 1,1 m. p., în rest pretenția a fost respinsă ca neîntemeiată. În rest, hotărârea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 30 decembrie 2013 a fost menținută.

La 13 ianuarie 2015, Anatolie Melinti a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2014, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanței din 30 decembrie 2013 și a deciziei instanței de apel din 12 noiembrie 2014, cu pronunțarea unei noi decizii în baza art. 445 CPC, precum și scutirea de la plata taxei de stat.

În motivarea recursului a invocat că instanța de fond, cât și cea de apel au adoptat hotărâri cu încălcarea normelor procedurale și materiale, concluziile în hotărârile instanțelor contravin probelor administrate.

Susține că instanța de fond și de apel au apreciat în mod unilateral probele prezentate de către părți, dând prioritate celor prezentate de intimata Aurica Melinti, fiind astfel încălcate drepturile între bărbat și femeie, egalitatea de șanse, discriminare care violează dreptul la un proces echitabil.

Afirmă că motivele reținute de instanța de apel sunt identice celor care se conțin în hotărârea primei instanțe, astfel, fiind o repetare a acestora, fără contrapunere cu argumentele invocate în apel.

Remarcă că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au ignorat depozițiile martorilor, îngrădindu-i dreptul la probațiune prevăzut de art. 226 CPC cu aplicarea prevederilor art. 223 CPC, care demonstrează integral argumentele indicate în apelul declarat, cât și toate cererile, obiecțiile, precizările și înscrisurile din materialele dosarului, care pot schimba hotărârea și decizia luată în pricina dată.

Consideră nefondat și lipsit de temei argumentul instanței de apel cu privire la nașterea copiilor (în afara căsătoriei), deoarece aceste specificări ale instanței de apel nu se regăsesc în certificatele de naștere a copiilor.

Indică că poziția unilaterală a instanței de apel, cât și concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii și care duc la aplicarea eronată sau încălcarea esențială a normelor de drept material din art. 387 CPC, art. 388 alin. (1) CPC și normelor de drept procedural.

Susține că instanța de apel nu doar i-a încălcat dreptul lui la proprietate, dreptul de proprietate asupra mijloacelor financiare, dar și dreptul la un proces echitabil, deoarece decizia recurată aduce atingere principiului securității raporturilor juridice, principiul reglementat în Preambulul CEDO.

Remarcă că la judecarea pricinii civile, instanța de apel a încălcat dreptul material și nu a aplicat cerințele menționate de art. 320, 315, 316 alin. (1) și (2), ceea ce contravine prevederilor art. 432 alin. (2) CPC.

Mai indică că instanțele ierarhic inferioare au emis decizii ilegale și neîntemeiate, deoarece circumstanțele pricinii pentru soluționarea corectă a litigiului nu au fost constatate și elucidate amplu și profund, fiind emise cu încălcarea esențială a normelor de drept material și procesual.

Consideră că instanța de apel incorect a făcut referire la art. 22 Codul familiei în coroborare cu art. 372 Cod civil, deoarece, potrivit art. 320 Cod civil, dreptul de proprietate poate fi dobândit prin ocupațiune, act juridic, succesiune, uzucapiune, sau prin hotărâre judecătorească, atunci când aceasta este translativă de proprietate. Mai mult, conform prevederilor art. 321 alin. (2) din Codul Civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile - dar nu în temeiul contractului de vânzare-cumpărare după cum reține instanța de apel.

Cert este faptul că înregistrarea oficială a căsătoriei a avut loc la 09 ianuarie 1999, iar înscrierea dreptului de proprietate identificată cu nr. cadastral 0100119.104.01.054 înscris în registrul bunurilor imobile a avut loc la 07 noiembrie 2003, în timpul căsătoriei.

Astfel, în afara tuturor argumentărilor și precizărilor aduse de el în procesul judecării pricinii, fiind dovedite prin înscrisuri, obiecții, întrebări puse față de intimată întocmite în procesul - verbal, obiecții asupra procesului - verbal,

înregistrările video și audio, depozițiile martorilor etc., fiind ignorate de instanța de fond și de apel.

Indică și faptul că instanțele au ignorat prevederile art. 315 alin. (1) Cod civil, care stipulează că proprietarul are dreptul de posesiune, de folosință și de dispoziție, iar alin. (2) al aceluiași articol, prevede că dreptul de proprietate este perpetuu.

Consideră că la judecarea pricinii civile în acest caz instanța de apel, a încălcat dreptul material și nu a aplicat cerințele articolelor menționate din Codul civil.

Susține că instanța de apel nu a aplicat prevederile legii care ar fi trebuit aplicate, a ignorat prevederile art. 315 alin. (1), art. 316 alin. (1) și (2), 320, 321 alin. (2) din Codul civil, care nu sunt în contradicție cu judecarea pricinii, dar au legătură directă cu circumstanțele pricinii pentru judecarea justă și obiectivă a cauzei civile.

Afirmă că instanța de apel eronat a apreciat soluția instanței de fond prin care au fost respinse cerințele înaintate de Anatolie Melinti cu privire la partajarea cheltuielilor suportate de acesta pentru restabilirea sănătății în perioada anilor 2006 – 2007, precum și cerințele cu privire la compensarea cheltuielilor suportate în legătură cu edificarea apartamentului nr. 36 din str. Plaiului, 7, mun. Chișinău, deoarece aceste cheltuieli au fost efectuate în timpul căsătoriei, adică din mijloacele financiare ale familiei și nicidecum din bunurile lui personale.

Menționează că aceste argumente ale instanței de apel contravin nu doar legislației familiei, dar și Codului civil, potrivit acestor argumente ale instanței de apel, persoana nu poate înainta pretenții asupra bunurilor procurate în timpul căsătoriei dacă bunurile supuse partajării nu fac parte din bunurile personale.

Remarcă că instanța de apel eronat a reținut precum că dânsul nu a prezentat probe cu privire la refuzul de către intimată la privatizarea apartamentului litigios, deoarece la materialele dosarului sunt anexate toate bonurile de plată achitate de el pentru privatizarea locuinței.

Face referire recurentul la prevederile art. 26 alin. (2) Cod familiei și art. 373 alin. (1) Cod civil, care statuează că la partajarea proprietății comune în devălmășie a soților și determinarea cotelor părți din aceasta, părțile soților sunt considerate egale. Instanța judecătorească este în drept să diferențieze cotele-părți în proprietatea în devălmășie a soților, ținând cont de interesele unuia dintre soți și/sau de interesele copiilor minori.

Mai indică că instanța de apel vădit și în repetate rânduri a ignorat prevederile art. 373 alin. (4) CPC, care stipulează că instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei.

Menționează că cererile înaintate la 29 aprilie 2014, prin care a solicitat să fie stabilită o dată pentru a petrece o ședință de judecată închisă, creând posibilitatea de a conlucra cu înregistrările audio – video, cercetarea lor conform art. 226 CPC, cu aplicarea prevederilor art. 223 CPC, drept care a fost încălcat de către instanță, mai mult ca atât, aducând afecțiune capitolului X care reglementează probele și probațiunea.

Consideră încălcarea plenitudinii procesului – verbal, care nu a fost pus la dispoziție nici până în prezent, nici dispozitivul deciziei recurate, deși de nenumărate ori a fost amânată data pronunțării, nici copia procesului – verbal al

ședințelor de judecată și nici înregistrările audio, necâtând la faptul că la 13 noiembrie 2014, a depus o cerere pentru eliberarea acestora.

Indică că prin aceste încălcări a normelor procedurale i-a fost încălcat dreptul lui la depunerea observațiilor asupra procesului – verbal și verificarea acestuia cu înregistrările audio a ședințelor de judecată.

Invocă încălcarea art. 236, 237, 250, 251 CPC, la fel, indică că decizia motivată a fost semnată de un singur judecător, i-a fost încălcat dreptul de a solicita emiterea unei hotărâri suplimentare și a unei hotărâri explicative.

Mai invocă și încălcarea art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, art. 5 care reglementează egalitatea între soți, art. 14 cu privire la interzicerea discriminării, art. 8 – dreptul la respectarea vieții private și de familie, precum și art. 6 CEDO care ancorează dreptul la un proces echitabil.

Consideră că motivele reținute de instanța de apel sunt identice celor conținute în hotărârea instanței de fond, fiind o repetare a acestora, fără contrapunere cu argumentele invocate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că la 13 noiembrie 2014 Anatolie Melinti, a depus o cerere privind eliberarea dispozitivului deciziei recurate Curții de Apel din 12 noiembrie 2014, fapt confirmat prin cererea anexată la (f. d. 133 Vol. III), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurent, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că Anatolie Melinti s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 13 ianuarie 2015, în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Anatolie Melinti, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Anatolie Melinti, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Este de menționat că deși recurentul Anatolie Melinti indică la faptul că i-a fost încălcat dreptul la depunerea observațiilor asupra procesului – verbal și verificarea acestuia cu înregistrările audio a ședinței de judecată, prin încheierea Completului de judecată a Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2015 pricina a fost ridicată de la examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului declarat de Anatolie Melinti și remisă la Curtea de Apel Chișinău în vederea acordării posibilității lui Anatolie Melinti de a primi copiile procesului - verbal și a înregistrărilor audio ale ședințelor de judecată.

Ca urmare, Anatolie Melinti și-a valorificat acest drept depunând la 08 mai 2015 observații asupra procesului – verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, care prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 19 mai 2015 au fost respinse.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Anatolie Melinti ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat Anatolie Melinti se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi